

Landschap in zicht

Ambitiedocument voor

Drouwen Bronneger en Bronnegerveen

**met aandacht voor
de toekomst van de geschiedenis van
onze dorpen, agrarische cultuur en natuur**

December 2023

Inhoudsopgave

Bladzijde

Voorwoord	3
1 Het Nationaal Park Drentsche Aa	4
2 Ambitie Drouwen, Bronneger, Bronnegerveen	5
3 Drentsche erven	6
4 Zandwegen	7
5 Bermen, Singels, Houtwallen	9
6 Voedselbos	11
7 Iconen	13
8 Verkeersveiligheid	14
9 In één oogopslag; Actieschema	16
Colofon	18

Voorwoord

Landschapsbeheer Drenthe (LBD) werkt met de Brede Overleggroep Kleine Dorpen (BOKD) in het Nationaal Park Drenthe Aa aan het project 'Landschap In Zicht', onderdeel van het landelijke 'Nationale Parken-project'. Dit doen zij samen met een aantal dorpen binnen het Nationaal Park, waaronder ook onze dorpen Drouwen, Bronneger en Bronnegerveen, waarvan de eerste twee in het Nationaal Park liggen. Dit project wordt ondersteund door de Provincie.

Het deelproject richt zich op een verdere ontwikkeling en bescherming van natuur en landschap, waarbij gekeken wordt naar logische en natuurlijke verbindingen tussen cultuur-historische aspecten (denk o.a. aan de Hunebedden), de karakteristieke dorpen, landbouw en natuur. De onderlinge connectie moet leiden tot een wederzijdse versterking.

Het bestuur van Dorpsbelangen DBB is hiervoor benaderd in het najaar van 2022. Daarop heeft zich onze werkgroep gevormd. Aan de dorpsbewoners is informatie over dit project verstrekt in de Dorpskranten van april en mei 2023. In mei heeft de werkgroep een folder huis aan huis verspreid in de drie dorpen. We hebben de bewoners uitgenodigd voor een informatie-avond over de historie van het landschap (14 juni) en een oproep gedaan mee te doen aan een rondwandeling in en rond Drouwen.

Tijdens die rondwandeling op 23 juni 2023 hebben twintig dorpelingen hun eigen omgeving (opnieuw) bekeken met een open blik. Wat zie je? Wat valt op in het landschap? Wat is karakteristiek. In een plenaire bijeenkomst hebben de deelnemers hun ervaringen en meningen gedeeld.

In een apart traject hebben de schoolkinderen van de Ekkelhof hún rondwandeling gehouden en hun creatieve ideeën gegeven.

Op 10 november 2023 is met een volgende groep van vijftientig mensen verder gesproken over de meest genoteerde aspecten uit de eerste bijeenkomst. Er zijn wensen en ideeën verzameld en actiepunten benoemd.

De resultaten uit de activiteiten van 23 juni en 10 november hebben we met de ideeën van de kinderen in dit document verwerkt.

Op grond daarvan zijn we gekomen tot een aantal ambities voor de komende jaren die alle tot doel hebben onze dorpen en onze agrarische sector organisch te verbinden aan de omringende natuurlijke omgeving.

De werkgroep

1. Het Nationaal Park Drentsche Aa

Het Nationaal Park de Drentsche Aa bestaat sinds 2003 en geniet een beschermde status. De natuurlijke kwaliteit van het gebied is versterkt; er is gebouwd aan een eigen identiteit. Daarmee is de aantrekkingskracht gegroeid.

Het gebied van het Nationaal Park is in 2018 uitgebreid. Het oppervlak is met onder andere de toevoeging van het noordelijk deel van de Hondsrug ongeveer twee maal zo groot geworden. Sindsdien zijn ook de dorpen Drouwen en Bronneger onderdeel van het Nationaal Park. En terecht; de cultuur-historische waarde van onze dorpen en omgeving is hoog.

Juist ons Nationaal Park is redelijk uniek in de wereld. Het is een van de weinige nationale parken in de wereld dat intensief bewoond wordt door mensen; vaak in karakteristieke landelijke dorpen.

Het kenmerkt zich dus niet alleen door de natuurlijke omgeving van het stroomgebied van de Drentsche Aa en door de Hondsrug, maar ook door de historische dorpen en de typisch Drentse agrarische cultuur.

Nu wil het geval dat Bronnegerveen buiten het Nationaal Park valt. Het Hunzedal wordt evenwel in deze periode (2021-2023) onder handen genomen. Men is bezig de oorspronkelijke loop van het Voorste Diep (de Branden en de Maden) terug te brengen en de omgeving te 'vernatten'. Zo ontstaat een meer natuurlijke aansluiting bij het Natura 2000 gebied Drouwenezand en de Hondsrug. Dit alles vormt zo meer een geheel.

Uit eerdere onderzoeken van de gemeente Borger-Odoorn is gebleken dat onze bewoners zich thuisvoelen en een grote waardering hebben voor hun eigen woon- en leefomgeving.

Dit bleek opnieuw uit onze bijeenkomsten. Er heerst een algemene tevredenheid onder jong en oud. Men toont gevoel voor de historische waarde van de dorpsaanzichten, de verschillende essen en aan de geschiedenis van de hunebedden, waarvan we er veel hebben.

2. Ambitie Drouwen Bronneger en Bronnegerveen

De dorpsbewoners die in dit project hebben meegedaan hebben niet de pretentie dat zij een plan hebben gemaakt dat zomaar wordt gedragen door een meerderheid van de inwoners van de drie dorpen. Het ontwikkelen van draagvlak voor dit plan is een van de eerste opdrachten die de werkgroep zichzelf heeft gegeven.

De deelnemers hebben wensen en ideeën geuit die de moeite waard zijn om onder de aandacht te brengen, uit te werken en in actiepunten om te zetten. Het zullen acties zijn die soms op korte termijn, maar vaak ook pas op lange termijn resultaat zullen kunnen hebben.

Dit getuigt van realiteitszin.

Aan de andere kant heeft dit project het tij mee. Er is deze jaren veel aandacht voor herstel van natuur, milieu en de biodiversiteit. Er is besef ontstaan dat de invloed van de mens op de natuur groot is en niet altijd positief. Dat besef heeft tot gevolg dat we geneigd zijn steeds meer met respect met onze leefomgeving om te gaan. Voor onze omgeving geldt dat we als mensen niet de enige bewoners zijn. Er zijn vele dieren van vlinder en vleermuis tot vos en ree, die hier al even lang als - zo niet langer dan - de mens leven. We zijn elkaars medebewoners. Mens en dier hebben elkaar nodig. En allemaal zijn we gebaat bij een gezonde leefomgeving, die bescherming, voedsel en plezier in het leven biedt. Dat hierover nog heel wat valt te zeggen blijkt wel uit de meningen en emoties met betrekking tot de terugkeer van de wolf die terug is van weggeweest.

Zo komen wij tot de volgende voornemens:

AMBITIES

- Met de bewoners van onze streek in gesprek komen of blijven met als doel de steun en medewerking te vergroten om onze omgeving meer geschikt te maken voor insecten, vogels en zoogdieren, op een wijze dat het leidt tot een evenwichtige samenleving van mensen, flora en fauna.
- Met de bewoners op een zelfde wijze aandacht te houden of te vergroten voor onze culturele, agrarische en natuurlijke geschiedenis, waarvan wij zelf en ook de bezoekers van onze regio kunnen genieten.

Deze ambities zijn uitgewerkt in de volgende onderdelen:

- De Drentsche erven
- De zandwegen
- Bermen, singels en houtwallen
- Voedselbos
- Iconen

3. Drentsche erven

De dorpen en de hele omgeving bieden een (uit)zicht op vele boerderijwoningen en in bedrijf zijnde boerderijen.

Zij geven het kenmerkende karakter aan onze omgeving waarop we zuinig willen zijn. De gemeente heeft bepaald dat er niet gedacht wordt aan uitbreiding van onze dorpen met nieuwbouw. Hooguit bouw binnen de dorpsgrenzen waarbij evengoed gedacht moet worden aan wat past bij het karakter van een dorp.

Een ander aspect betreft de inrichting van de erven. Daarvoor bestaat het zogenaamde 'Landschaps- en Ervenproject'. Landschapsbeheer Drenthe speelt in dat project een stimulerende rol. Dit project richt zich op historische erven van voor 1930 en op jongere boerderijen of boerderijwoningen die passen in het karakter van het typische Drentse landschap en dorpen. Er is tijdens de tweede bijeenkomst uitleg gegeven over hoe een typisch Drents erf eruitziet. Historische kaarten en verhalen zijn belangrijke bronnen. De bedoeling is de erven en omliggende stukken land in te richten volgens dat typische Drentse karakter. Denk

aan streek-eigen hagen en singels. De onderdelen waar het project zich op richt hebben zowel een positieve impact op de cultuurhistorie als het vergroten van de biodiversiteit. Binnen het project wordt uitsluitend gewerkt met streek-eigen bomen en struiken.

Dit project verdient bredere aandacht van onze dorpsbewoners. Daaraan zal aandacht worden besteed.

Ideeën en wensen

- Er zijn heel wat eigenaren van boerderijwoningen in het buitengebied en in de dorpen die ervoor voelen hun erf en eventueel omliggend land te herscheppen naar een meer traditioneel aanzien.

Voordelen

- Het bieden van een meer traditionele streek-eigen aanblik
- Een meer passende biotoop bij onze fauna
- Er is hulp en/of subsidie mogelijk om een aangepast erf te verwezenlijken

Acties

- We zullen aan LBD vragen om voor de dorpskrant en facebook goede informatie aan te bieden;
- en daarmee meer eigenaren van oude of karakteristieke woningen de kans bieden zich te melden voor dit project.
- Uitzoeken of er sprake is van een Beschermd Dorpsgezicht (BSDG) en waar je dan rekening mee zou moeten houden. Via het bestemmingsplan zijn die wel te vinden; eventueel na te vragen bij de gemeente (ambtenaar verantwoordelijk voor erfgoed).

4. Zandwegen

Het bestaan van de zandwegen wordt hoog gewaardeerd. Zij zijn bijzonder kenmerkend voor het landschap. Zij bieden met hun bermen mede een goede habitat voor vogels en insecten. Voor mensen die van de omgeving willen genieten tijdens hun wandelingen zijn zandwegen bijzonder aangenaam.

Naast het behoud van de huidige zandwegen is er het voorstel om oude, verdwenen zandwegen terug te halen zoals bijvoorbeeld tussen de Dikmeerweg en de Hoofdstraat. en van de Vaalakkersweg naar de Hofakkersweg in Bronneger. Er zijn nog meer mogelijkheden. Een zorg met betrekking tot dit soort wegen is het zware en breder wordend materieel dat tegenwoordig door de agrariërs wordt gebruikt. Dat betekent dat bij een verder ontwikkeling van zandwegen hiermee rekening moet worden gehouden.

Topografische kaart omgeving Drouwen/Bronneger 1925. Oude zandwegen zijn hierop te zien

We noemen al een paar oude zandwegnamen, die in realiteit niet meer te vinden zijn. We willen zandwegnamen en veldnamen weer terugzien in het landschap, met de betekenis/herkomst ervan. Er kan ook gedacht worden aan het een QR-code waarmee belangstellenden de geschiedenis terug kunnen lezen.

Dit soort informatie staat ook hoog op het wensenlijstje van de schoolkinderen. Zij zijn daarbij gekomen met het idee van een sprookjesboom waaruit verhalen of legendes te horen zijn over onze omgeving.

Er is ook de wens geuit om wandelmogelijkheden te creëren dwars door bepaalde landbouwvelden met gemarkeerde shorttracks. Voorbeelden hiervan zijn te vinden in de gemeente Westerwolde.

Ideeën

- Meer aandacht voor oude zandwegen. Voorzien van naambordjes met de oorspronkelijke namen. In de gemeente Aa en Hunze loopt bijvoorbeeld een project om namen van de zandwegen op keien te zetten.
- De schoolkinderen hebben met name genoemd de 'sprookjesboom'. (bekend van de Efteling en de televisie). Het idee is om bij een opvallende en karakteristieke boom per seizoen een ander verhaal uit de lokale geschiedenis te vertellen.

- In de dorpskrant aandacht voor veldnamen/toponiemen/cultuurhistorie van Drouwen, zodat de kennis hiervan niet verdwijnt.

Voordelen

- Verhoging van de aantrekkelijkheid van de dorpen en de leefbaarheid van onze fauna
- Meer kennis van de cultuur-historie van de dorpen.
- Meer bewustwording voor alles wat er is, groeit en bloeit.

Acties

- Overleg met de gemeente over naambordjes
- Overleg met LBD om geschiedkundige informatie op te doen over de verschillende zandpaden.
- Vragen aan dorpsgenoten wat zij weten over de geschiedenis van de zandpaden en omgeving. Welke verhalen zijn er bekend?
- Contact met boeren over wiens land eventueel nieuwe 'oude' zandpaden en wandelroutes zouden kunnen komen

5. Bermen, singels, houtwallen

Voortbordurend op het voorgaande willen we meer aandacht voor variatie in de soorten begroeiing van de stroken/bermen langs de zandwegen. Denk hierbij aan struweelontwikkeling of houtwallen langs de bestaande Vaal-akkersweg en de Kampvenenweg. Dit geldt ook voor de verharde wegen en akkergrenzen. Er zijn weinig mooie natuurlijke afscheidingen gezien.

De Lemenweg zou geschikt zijn voor aanplant van fruitbomen, dit ook om variatie in de boomsoorten aan te brengen.¹ Er kan meer aandacht gegeven aan begroeiing langs de Kerkweg en de Molenweg. Een aandachtspunt is wel dat de begroeiing laag genoeg moet blijven om voldoende lichtinval te behouden voor de landbouw en zo de productie van gewassen op niveau te houden

kerkweg

¹ Een mooi voorbeeld is te zien aan de dr Larijweg in Ruinerwold.

Om vogels en insecten beschutting te bieden is het interessant om struweelranden aan te planten met soorten die een dichte structuur hebben. Hierdoor kunnen diersoorten zich makkelijk door het gebied verplaatsen en er hun beschutting zoeken.

Langs de bermen in het buitengebied kan meer aandacht besteed worden aan een meer permanente vorm van begroeiing. De bermen moeten niet te smal zijn omdat het dan te gemakkelijk wordt voor roofdieren om hun prooi te pakken. De zogenaamde eco-val.

Eén van de manieren hiervoor is het aanleggen van bloemrijke akker- en graslandranden die worden ingezaaid met streekeigen mengsels die aantrekkingskracht hebben op insecten en vogels.

In goed overleg moet bezien worden wanneer er gemaaid kan worden met het oog op de beschermende functie van brede bermranden voor kwetsbare dieren.

Sinds dit jaar wordt het uitgangspunt gehanteerd dat aan de randen van landbouwland, langs (zand)wegen en greppels een strook van minimaal 5 meter zal worden ingericht als natuurlijke berm (de gebruiksvrije zone). Liever zien we bermen van 10 meter breed. Voor dit soort bermbeheer is subsidie beschikbaar om verlies van opbrengst te compenseren. Waar de bermen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente liggen is het aan de gemeente hierover te besluiten. Een goed idee is om een of meer agrariërs over voor- en nadelen van een dergelijk bermbeheer te laten vertellen.

In Drouwen is gekeken naar de parkeerplaats voor het Dorpshuis. De randen en bermen zijn vooral kaal. Terwijl het schoolplein in deze fase wordt opgeknapt kijkt men uit op een onaantrekkelijke en louter functionele parkeerplaats. De wens is om daar meer opgroeiende beplanting en bermbegroeiing aan te brengen. Er is ook gesproken over half-open bestrating.

Overigens is men ervoor het sportterrein erachter te handhaven. Dit betreft een faciliteit die in het verleden al verplaatst is vanwege de bouw van de Boermarke. Het is zeker niet uitgesloten dat men er in de toekomst meer gebruik van zal maken. Denk bijvoorbeeld aan het gebruik door school tijdens sportlessen, vrijetijdsvermaak en toernooien. Een idee is om langs het sportveld een bloemrijke zoom aan te leggen.

In de Hoofdstraat in Drouwen kunnen de bermen ook meer aandacht krijgen. Op sommige plaatsen is de berm kaal, verderop is er wildgroei aan stikstofminnende begroeiing (braam, brandnetel). Soms is die gewenst en soms ongewenst. Er is reden om te zien hoe deze bermen aantrekkelijk en bio-divers in te richten.

Voor de bermen in de drie dorpen geldt dat dorpingen in overleg met de gemeente een bordje 'Maai Me Niet' in de berm kunnen plaatsen om eventueel ingezaaide bloemen een kans te geven.

De singel bij de Brink aan de Hoofdstraat/kerkweg in Drouwen krijgt - mede door inzet van het bestuur van Dorpsbelangen - nieuwe struwelen en struiken in de komende periode. De Singel ter hoogte van de Molenweg is geschikt om deels met bloemen ingezaaid te worden. Dit is een voorbeeld hoe op klein niveau

verbeteringen aangebracht kunnen worden die ook passen in de ambities van dit project.

Ideeën

- Bermprojecten uit te voeren met toelichting van de gemeente en Rijkswaterstaat of een bijdrage van FLORON of het IVN.
- Verbreding van de bermen om de groei een betere kans te geven. Bij verbreding zou men kunnen denken aan stroken van vijf tot zes meter.
- Bij de dorpsentree zou meer aandacht kunnen zijn voor inheemse struiken of kruiden, etc.
- De kinderen van de Ekkelhof zouden graag meer informatieborden zien over bomen, planten en de voorkomende dieren.
- Een of meer agrariërs enthousiast te maken om te vertellen over de mogelijkheden en onmogelijkheden van bergaanpassingen.

Voordelen

- Meer kansen voor bloeiende planten (bloemstukken)
- Meer kansen voor fauna; broedgelegenheid en bescherming
- Gevarieerder en nog aangenamer uitzicht

Acties

- Overleg met de gemeente. De gemeente heeft haar bermbeleid. Derhalve moet afstemming bereikt worden. Het is de werkgroep bekend dat de gemeente dit overleg graag aangaat.
- Overleg met landeigenaren om de mogelijkheden van bermbeheer te bespreken
- Overleg met dorpsbewoners om bermbeheer binnen de bebouwde kom te regelen, uiteraard ook weer in samenspraak met de gemeente
- Overleg met de gemeente voor een groenaanpak van de parkeerplaats bij het Hekmanhoes.

6. Voedselbos

Een nieuw onderwerp dat ter sprake is gekomen tijdens de tweede bijeenkomst is de aanleg van een voedselbos.

Een voedselbos is een door de mens ontworpen systeem, gericht op duurzame voedselproductie. Het ontwerp van een voedselbos is geïnspireerd op de opbouw van een natuurlijk bos zoals dat in Europa nog op enkele plekken voorkomt. De biodiversiteit van een goed natuurlijk bosstelsel is enorm hoog. Zo ook de productiviteit. Dat komt door verschillende lagen die op elkaar zijn afgestemd. Anders dan in de landbouw wordt er in een voedselbos niet met een enkele laag - de akker - gewerkt maar ook met lagen daarboven. De arbeid en de input zijn op den duur nihil. En het belangrijkste is: een goed ontworpen voedselbos houdt zichzelf in stand en biedt voedsel en onderdak aan tal van organismen, groot en

klein. Niet alle plantensoorten hoeven trouwens voor de mens eetbaar te zijn. Ook soorten die bestuivende insecten of plaagbestrijdende vogels aantrekken krijgen hun plek.

In het natuurparkje 'Alingehoek' is begonnen met een klein voedselbos. Dat werkt (nog) niet naar wens. Dit is ook geen eenvoudige zaak.

De aanleg van een voedselbos is geen eenvoudige zaak. Het duurt ook jaren voordat zo'n bos voldoende zijn vruchten afwerpt.

Door het toepassen van regionale gewassen en streek-eigen soorten wordt diezelfde streek-eigenheid versterkt, de weerbaarheid tegen ziekten vergroot en de instandhouding van bepaalde rassen en soorten bewerkstelligd.

Ideeën

- De aanleg van een voedselbos om mensen de kans te geven biologisch eten direct uit de natuur te halen.
- Een dergelijk bos om de omgeving gevarieerder te maken.

Voordelen

- Een extra aantrekkelijke plek
- Verse producten, zo uit de natuur

Acties

- Zoeken naar een stuk land en een enthousiaste eigenaar die aan een dergelijk bos wil beginnen.
- Overleg met LBD hoe een dergelijk bos mede gefinancierd kan worden.

7 Iconen

Voor dit project is gekeken naar iconensoorten voor onze omgeving. Gedacht is aan de patrijs. Dit is een hoender die hier in het verleden heel veel voorkwam. Door de veranderde structuren van de Hondsrug, de gevolgen van de ruilverkaveling is deze hoender in het wild vrijwel volledig verdwenen. Projecten elders in het land om de patrijs terug te brengen zijn niet gelukt.

We hebben vervolgens gezocht naar iconen waarmee we onze dorpingen enthousiast kunnen maken. Zo kwamen we uit op de gierzwaluw en de dwergvleermuis. Deze dieren zijn aanwezig in onze dorpen en onze velden. Om hun verblijf hier te stimuleren en goed te kunnen volgen hebben we in samenwerking met LBD nest- en hangkasten ter beschikking gesteld aan de mensen die hierin interesse hebben.

Links

De gierzwaluw

Rechts

De dwergvleermuis

Ideeën

- De gierzwaluw en de dwergvleermuis als iconen voor dit project invoeren

Voordelen

- Een concreet voorbeeld van hoe men aandacht kan hebben voor de fauna
- Deze dieren bevinden zich zichtbaar binnen de dorpen en op boerderijen
- Deze dieren veroorzaken geen overlast

Acties

- nestkasten en hangplekken aanbieden aan deelnemers
- voorlichting geven aan dorpingen over het gedrag en de behoeftes van deze dieren
- bezetting van de kasten registreren

8 Verkeersveiligheid

Dit hoofdstuk staat cursief gedrukt en niet voor niets.

De verkeersveiligheid is namelijk geen onderwerp voor dit project. De gemeente is daarvoor verantwoordelijk.

Namens onze dorpen is er vanuit het bestuur Dorpsbelangen contact met de gemeente over verkeerszaken. Dat betekent dat alle verkeersaangelegenheden die in ons project aan de orde zijn ook aan het bestuur worden voorgelegd.

De verkeersveiligheid is wel een onderwerp dat verscheidene keren ter sprake is geweest. Hogere begroeiing langs (verharde) wegen kan verkeer het uitzicht ontnemen en derhalve onveilige situaties doen ontstaan. Aan de andere kant is uit voorbeelden elders vernomen dat op een weg waar weinig (voor-) uitzicht is automatisch langzamer gereden wordt.

voorbeeld van een weg met dichte begroeiing

Binnen Drouwen hebben met name schoolkinderen aangegeven dat de Hoofdstraat wat hen betreft veiliger zou moeten kunnen zijn. Nadrukkelijker snelheidsbeperkende (30 km/h) maatregelen aanbrengen die werken of of duidelijke afscheiding voor fietsend en wandelend verkeer worden genoemd.

Ideeën tot aanpassing en verbeteringen

- Verkeersmaatregelen die leiden tot lage snelheden bijvoorbeeld...
- Het aanbrengen van een gemarkeerde strook in de Hoofdstraat voor wandelaars en/of fietsers. Misschien met een groenafscherming
- Meer aandacht voor de inrichting van de wegen met begroeiing, die kan leiden tot voorzigtiger/langzamer rijden

Voordelen

- Het belangrijkste voordeel van snelheidsbeperking is een verhoging van de veiligheid; zeker voor de (school) kinderen .
- Die veiligheid wordt ook gediend met de aanleg van een stoep of gemarkeerde strook voor fietsers en wandelaars.
- Meer begroeiing langs de wegen kan een snelheidsbeperkende werking hebben.

Acties

- *Onze wensen en ideeën voorleggen aan het bestuur Dorpsbelangen DBB*
- *Overleg overlaten aan het bestuur 8 Actielijst*

9 In één oogopslag; Actieschema

ITEM	IDEE	ACTIE	WIE	WANNEER
Drentse erven	erven en omliggend land inrichten met streekgebonden flora	voorlichting geven aan belangstellenden	LBD	10 november 2023 en januari - maart 2024
		uitvoering	eigenaren en LBD	2024 e.v.
		info vergaren ivm beschermde dorpsgezichten	De werkgroep	2024
Zandwegen	verdwenen zandwegen terug	overleg met gemeente	werkgroep	januari - juni 2024
		overleg met landeigenaren		januari - juni 2024
		onderzoek naar historie	werkgroep	2024
	naambordjes	overleg met gemeente	werkgroep	2024
	informatieborden	mensen vragen naar verhalen uit verleden over onze streek.	werkgroep	2024
	sprookjesboom	mensen vragen naar verhalen uit het verleden over onze streek	school de Ekkelhof	2024
		oproep in dorpskrant	De werkgroep	dec 2023 voorjaar 2024
Bermen, singels, houtwallen	Toelichting/ bijdrage vragen aan Floron/IVN	contact leggen	werkgroep	januari 2024
	verbreding bermens langs zandpaden	overleg met gemeente en landeigenaren	werkgroep, LBD	2024
	streekeigen begroeiing bij entree Drouwen	kennis halen bij LBD	werkgroep	jan-juni 2024
	fruitbomen langs Lemenweg	overleg met gemeente	werkgroep, LBD	2024
	informatieborden m.b.t. flora en fauna; het nut van begroeide bermens	overleg met LBD	werkgroep	jan - juni 2024
	agrariërs enthousiast maken om mee te doen	contact zoeken met de agrariërs	werkgroep, LBD	2024-2025

Item	idee	actie	wie	wanneer
Voedselbos	aanleg van een bos	Zoeken naar enthousiaste landeigenaren	werkgroep	2024
	variatie in omgeving	Voorlichting	LBD	
		Zoeken financiering	De werkgroep en LBD	oktober 2023
Iconen	Gierzwaluw	aanvragen subsidie voor nest- en hangkasten	De werkgroep	november 2023
	dwergvleermuis	voorlichting	IVNM Hoogeveen Vleermuizenvereniging Drenthe	10 nov 2023
		zoeken gegadigden voor nest- en hangkasten	De werkgroep en LBD	nov 2023 - maart 2024
		bestellen en afleveren	De werkgroep	december 2023
		registratie kastbezetting	De werkgroep	on going proces

De actielijst zal in de praktijk zeker aanpassingen ondervinden. Er is sprake van 'De werkgroep' en 'werkgroep'. Als er staat 'De werkgroep' dan bedoelen we onze eigen werkgroep. Wij hopen dat we per onderwerp de komende maanden dorpelingen en agrariërs kunnen vinden die enthousiast mee willen doen en zitting willen nemen in een werkgroep. De ene werkgroep zal meer tijd vergen dan de andere. Hoe meer mensen mee doen des te meer kans van slagen dit hele project zal kunnen hebben.

Colofon

Ambitiedocument 'Landschap in Zicht'
Uitgave 2023

Samengesteld door
Werkgroep 'Project Natuur en Landschap':
Hink Been
Harko Braam
Albert de Jong
Kees Klomp
Lucienne Lenstra

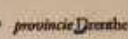
M.m.v.
Marijke Zwart, LBD
Winanda Hoegen, BOKD

Contact:

Albert de Jong
tel.: 06 5238 1262
E-mail: albertjcdejong@yahoo.com

"Drouwen, Bronneger en Bronnegerveen in Zicht"

Plan van aanpak voor de gebiedsontwikkeling Drouwen, Bronneger en Bronnegerveen

Biodiversiteit

1 Onderbeplanting eikenbomen
Bevorderen insectenrijkdom, kruidrijk en biodivers, hulp bij tegengaan eikenprocessierups

2 Aandacht voor bredere en meer ecologische bermen
Ander maaibeleid, bermpjes 'maai me niet' om de biodiversiteit te bevorderen, waar mogelijk bermen verbreden

3 Natuurlijke verbindingen vormen
Verbindingen tussen natuurgebieden versterken door aanleg van struwelen, singels en houtwallen.

31 november 2022
Auteur: P. de Vries, H.

Biodiversiteit

- Onderbeplanting eikenbomen
- Bloemrijke bermen, maai-beheer
- Ecologische structuren aanleggen

Educatie en beleving

- Samenwerking
- Icoonsoort zoals gierzwaluw, haas
- Snelheidsbeperkende maatregelen
- Verkeersmaatregelen voor fietsers en wandelaars
- Informatievoorziening
- Beschermd dorpsgezicht
- Oude zandwegen

Landschap

- Herstel landschapselementen
- Eeas
- Dorpsstruus vergroenen
- Inrichting van singels met gras

Educatie

4 Infoborden en info delen
Infoborden over flora en fauna, aandacht in dorpskant

5 Icoonsoort
Speciale aandacht voor bijvoorbeeld: haas, dwergveermuts, gierzwaluw

Cultuurhistorie

6 Oude zandwegen
Speciale aandacht oude zandwegen door plaatsen van naambordjes

Landschap

8 Herstel landschappelijke elementen
Zoals houtwallen, hekken en struwelen

9 Dorpsstruus
Vergroenen met streekeigen soorten

7 Drentse erven
Versterken cultuurhistorie, fruitbomen waar mogelijk